

DELVIDÉK

(BÁCSKAI NAPLO) — POLITIKAI NAPILAP.

— Szerkesztőség és Kiadóhivatal: —
Szabadka, IV., Békésfalva. 22. szám
Telefonszám 800.

Felolvasó szerkesztő:
KÖNYV LAJOS.

Szerkesztő:
BERKES MÁRK

— Megjelenik mindennap délután —
Előfizetési díj: havonta 15 korona

Belga ügyvivő Németországban.

Brüsszelből jelentik: De la Faille de Evenghem gróf Belgiumnak eddigi tőkeli követe, Berlinbe lett kinevezve. Egyelőre az ügyvivői állást fogja betölteni. Ezzel megtörtént az első belga-német közeledés.

Amerika is katonaiállam lesz.

Pershing tábornok a szenatus legutolsó ülésén egy tényleges hadsereg felállítása mellett foglalt állást. Indítványát viharos tetszéssel fogadták, ami Amerika nagy katonai gőzelmének és annak tudható be, hogy a háború a legkitünőbb üzletnek bizonyult.

Bolsevizmus Ázsiában.

A Times jelenti, hogy az orosz bolsevik vezetőknek az a szándékuk, hogy Közép-Ázsiában ütik fel székhelyüket, ha Európa számára elveszett.

Internált kommunisták.

A magyar kormány a románok pesti bevonulása előtt 2000 kommunistát internált. Az internáltak ellen lényegesebb vádak nem voltak, de tartani lehetett attól, hogy agitációt kezdnek a kommunizmus mellett. A románok az internáltakat elbocsájtották. — A magyar kormány most újra összefogatta és a hajmáskéri volt katonai barakkokba internálta őket.

Műút elakar szakadni Erdélytől.

A román lapok szerint Bánság elakar szakadni a román Erdélytől és nem ismeri el az eddigi román kormányzat tanács határozatait magára nézve kötelezőnek.

A magyar válság.

— Friedrich távozása. —

A magyar kormány politikai válságos óráit éli. A párisi békekonferencia 800 tanácsa jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, amelyben nyíltan kifejezték az abbeli nézetének, hogy Friedrich István az eddigi miniszterelnök személyét nem tartja garanciának a válság megoldására.

A jegyzéket tegnap ismertette Clark angol megbízott a pesti politikai pártok képviselőinek jelenlétében. A jegyzék kiemeli, hogy a mostani politikai helyzet dacára is az antant a legnagyobb jóindulattal viseltetik Magyarország iránt, s azokból szükségesnek látja, hogy a végleges békét minél hamarabb megkötse. A politikai bonyodalom megoldásához szükségesnek látja egy demokratikus irányzatú koalíciós kormány alakítását, de semmi esetre sem Friedrich elnöklése alatt. Ezekből felhívja az összes magyar pártokat arra, hogy a hét végéig alakítsák meg Magyarország új kormányát demokratikus és koalíciós alapon, ellenkező esetben Clark megbízott távozik Magyarországról, ami egyenértékű lesz az antant jóindulatának teljes megvonásával.

Az antantnak az a nézete,

hogy Magyarország további politikáját egy koalíciós demokratikus kormánynak kell irányítani, továbbá, hogy a Habsburg családnak, mint uralkodó családnak a magyar trónra visszakerülni nem szabad.

Az 800 tanács jegyzéke nagy port vert fel a pártok között. Friedrich lakásán nagy értekezletet tartottak az összes keresztény pártok részvételével, és Friedrich a helyzet kényszerítő hatása alatt letette miniszterelnöki tisztét, hosszú rábeszélésre azonban elvállalta a kultusz miniszteri tiszteket, de ezt is csak az esetben, ha az új kormány elnöke személyének jelölését a keresztény blokk fogja eszközölni és garancia adatik arra, hogy az új kormány az eddigi keresztény irányban folytatja politikáját.

A miniszterelnöki tisztre Apponyit és Huszárt jelölték. Mivel Apponyi nem fogadta el, így Huszár Károly az eddigi vallás- és közoktatásügyi miniszter jelölése a biztos. A koalíciós kormány többi tagjainak jelölése nagy gondot okoz a pártoknak, de remélhető, hogy a végleges megállapodás során elérhető lesz.

A békekonferencia és Svájc.

Bern. A békekonferencia Svájcot is felszólította, hogy szakítsa meg az összeköttetést Szovjet Oroszországgal. A szövetségi tanács erre megbízta franciaországi követét, küldje Clemenceauval, hogy azok az intézkedések, amelyeket a békekonferencia Svájcnak javasolt, teljesen megegyezzenek azokkal az intézkedésekkel, amelyeket ebben a dologban a szövetségi tanács már régebben életbeléptetett.

A bécsi népjóléti központ üzletei.

Neumann, Bécs polgármestere kimutatta, hogy a népjóléti központ üzletei vállalkozásaiban 13 millió koronát veszített. Ezekről a vállalkozásokról állítólag Weisskirchner a volt polgármester is tudott. A polgármester javaslatára a tanács tagjaiból vizsgálati bizottságot választottak annak kiderítése végett, hogy milyen úton merült fel a tizenhárommillió veszteség.

Finnország hadat indít Szovjet-Oroszország ellen.

Köpenhágai híradás szerint finnországi jelentések arról számolnak be, hogy az antantnak sikerült Finnországot a Szovjet-Oroszország ellen viselt háborúra való beavatkozásra rávennie. Clemenceau állítólag kilitátsba helyezte, hogy Finnország, ha részt vesz a háborúban, megtarthatja az Acland szigeteket. Hír szerint az észak-nyugat-oroszországi kormány is nagy ígéreteket tett Finnországnak. Mindezek alapján általában azt hiszik, hogy Finnország a beavatkozást fogja elhatározni. Finn csapatoknak a határ felé való szállítása már meg is kezdődött.

Németek kiutasítása Elzász-Lotharingiából.

Nauen. Elzász-Lotharingia 8360 lakosa Millerand kormányzótól parancsot kapott, hogy hat héten belül hagyják el az országot.

A párisi angol követ visszalépése

A „Daily Telegraph” értesítése szerint Lord Derby párisi angol követ a napokban Londonba érkezik, hogy Lloyd George-val lemondásáról tárgyaljon.

Tőzsdel hírek.

Belgrád. 20 arany dinár pénzben 24.70; német márka pénzben 89, áruban 89.50.

Bécs. Az árfolyamok még mindig kedvezőtlenül fejlődnek, csupán a Déli vasút részvények emelkedtek.

Budapest. Erős kereslet folytán az árak emelkedtek. Romanow rubel 240, lei 329.81, márka 336, dollár 84, szokol 200. A tizenre váltás 950, postapénz 13 és fél százalékos diszkontó, osztrák ezres átváltása 18 százalékos felárba került.

Mária román királyné és Magyarország.

Románia, a szerencsétlen sorsu Magyarország legmohóbb ellensége már jóval a háború előtt fente a fogát Magyarország egyes területeire. Csernă gróf, volt külügyminiszter emlékirataiban úgy említi meg Románia magatartását, hogy csak két pért létezett az országban. Az egyik a rögtön hátrépett híve volt, a másik — a barátságos — jobb alkalomra várt, azaz arra, amikor Magyarország legyengül. És az irány még Románia legyengése alatt is megvolt a fő mozgató lelke Mária román királyné volt. Mint angol asszony, már a háború elején az antant mellett akart állást foglalni, — de még korsinak találta a nyílt ellenségeskedést. A feszült helyzet dacára is a legnagyobb hidegvérrel tanúsította, sőt a hátrépett előtt néhány nappal Csernăt, az akkori nagykövetet villámszóval meghívta és a legnagyobb nyugalommal csavagott vele, noha Csernă tudomására hozta, hogy a hadújságról tud és nyíltan kifejezést adott ama nézetének, hogy a bolgárok hamarabb érnek Buzarestbe, mint a románok Budapestre.

A volt monarchia seregeinek előrenyomulása alatt sem vesztette el bizalmát. Mikor már Bukarestet fenyegették a németek, a legnagyobb nyugodalommal készült fel párisi útjára, azaz a vakmerő reménnyel, hogy mint „minden románok királynéja” fog visszaférni. Bukarest eleste sem tette fölre reményét, sőt az összeörlt Brailout is ő vigasztalta, pedig akkor már arról volt szó, hogy a központi hatalmak trónjától is megfoszának. És azonban Csernă ellenállásán meggyőződött, Csernăn ugyanis tudatában volt annak, — hogy a deponálás csak ideiglenes volt volna és ez okból teljesen céltalan.

A volt monarchia katonai összeomlása után Mária királyné minden befolyását arra használta fel, hogy a békekonzferencián Románia részére minél nagyobb területet szeressen meg a legyengött Magyarország testéből. Mint angol asszonynak meg voltak az összekötöttesei, de ezeknél sokkal hatalmasabbak voltak az általános és tartós béke követelményei, amelyek nem engedték, hogy egy kulturorosság területét és kultúráját a nála jóval csekélyebb kultúrájú nép szétkoncolja, olyan mértékben, ahogy szerette volna. A román hadsereg fél Magyarországra vágott és ahová betette a lábát, ott rebolt és erőszakoskodott. A román hadsereg intenciója a hatalmaskodás és az örök éhség bélyegét hordták magukon mindig és nem a román nép egyesítésének eszméjét. És pedig nagyon ieronja Mária királyné látszólagos önzetlen busgólkodásának nimbuszát és Magyarország halálos ellenségének tünteti fel.

— Tüntetések T. iesztben. Triestben az Auszriától való elszakadás évfordulóján nagy tüntetéseket rendezett a nemzeti liberális párt. — A köztársaságiak tüntetését megtiltották, de azért mégis rendeztek négyülést és folvonulást, amelynek szónoka ezt mondotta többek között: A Habsburg hárs bukását ünnepeljük ma.

A szélhámós „örmester” . . .

(Saját tud.)

— nov. 21

A mai viszonyok úgy látszik eléggé alkalmasak arra, hogy szélhámós emberek zavartalanul működjenek. Nem régebben volt dolga a rendőrségnek egy szédülő „sonora hangolóval”, akiről később kiderült, hogy becsületess foglalkozására néve nem más, mint avatatos. A dorák férfunak követője akadt egy örmeisteri egyenruhába öltözött ismeretlen személyében, aki szörnyű komoly és hivatalos arccal járja be a városat; kiszemeli áldozatait s megpumpolja őket.

Tegnap este felé beállított Wrabeos József borkereskedő lakására s a meglepett házigazdának hatóság közsgéket mutatkozott be. Wrabeos nem csekély respektsuval mérte végig az egyenruhás ismeretlen, aki csapissás vitézséggel vádolta őt és nyomban le akarta tartóztatni. A borkereskedő meg-

ijedt, mindmelleit erőlyesen tiltakozott a vád ellen; az állítólagos hatósági közsg azonban nem engedett, hanem rögtön meg akarta indítani ellene az eljárást, amit a jegyzőkönyv felvételével akart megkérdeni.

Wrabeos nem sejtván, hogy szélhámóssal van dolga, még mindig simán akarta elintézni az ügyet. Végre mégis hajlandóan mutatkozott az örmeister az egyeskedésre; 400 koronát kért Wrabeostól, anyai szűkegess — ugymond — az eljárás megszüntetéséhez. A borkereskedő csak hogy lerázza a nyakáról a kellemetlen vendéget, átadta neki a kívánt összeget s azután Istennek ajánlva egymást, a „hatósági közsg” eltávozott. A rendőrhatalóság is tudomást szerzett a szélhámós üzemleiről s megindította a nyomozást.

Szem előtt tartják Szabadkán is a szépiészeti szempontokat . . .

(Saját tud.)

— nov. 21

Szabadkán eddigelé nagyon keveset törődtek az építkezésnél a szépiészeti szempontokkal. Többek között nem számolt azszal a városi vezetőség, hogy mennyire nem szolgálja a közegészségügyet azszal, hogy a város köztös közepén adott telepítési engedélyt a „Bélikivéll részvénnyárságnak” továbbá az sem ütött senki fejében szegyet, hogy a járványkórházat személtíró telep közvetlen szomszédsgában rendezték be. Amint látjuk, a közegészségügyi szempontokat nem tartották szem előtt, még kevésbbé tehetünk említést a szépiészeti szempontokról, mely nálunk ismeretlen fogalom volt mostanság. Faipar és gyárialepek létesíttek a contrumban. A hatóság örömmel adia meg mindenkori a telepengedélyt, hisz Szabadkán nem követhették a modern városok példáját, ahol külön gyárvárossgyekdek vannak. . . Felesleges az, a lakosságnak nem ár: egy kis bűz, fűst és piszok, a tuberculózis és járványos betegsgek egyébtét is szép számmal szedik áldozatait

kat, az a kis „fűszer” nem ár.

Az utóbbi időben azonban már a szépiészettel is törődnek egy kisest. Tapasztalhattuk azt akkor is, amidőn Luderer és társai fakeroskedő cég telepengedélyt kért a városból a Kálly Alant-utóban létesítendő fetelepre. És már hónapokat ezalott történt. A hatóság a város építészeti és szépiészeti szempontok szem előtt tartása mellett 8 évre ad a ki bérbe az fűres teleket a cégnek, ahol az a bérlet időtartama alatt fetelepet létesíthet. Harom év leletével a város a telek bérpálatát építet. A környékből háttulajdonosok azonban megfellebbsztek az első fokoz hozott határozatot. A másodfoku bíróság megváltoztatta az első fokoz hozott határozatot, — t. i. két esztendőre adia ki bérbe a cégnek a teleket azon indokolással, hogy a jelenlegi viszonyok között 2 éven belül aligha kezdhet nagyarányú építkezést a város, addig sajnos nem hódolhat a szépiészeti szempontoknak.

Horthy Miklós a vörös uralomról, Károlyiról és a destruktív erőkről.

Vassrnap délelőt vonult be csapatai élén Budapestre Horthy Miklós, a magyar seregek fővezére. A sokat szenvedett lakóság határtalan örömmel és lelkesedéssel üdvözölte a rég nem látott vitézeket.

A műgyetem előtt Bódy polgérmeister üdvözölte Horthyt, aki válaszában többek között a következőket mondotta:

„Mikor még távol voltunk innen, gyuloltuk, átkostuk Budapestet, mert nem azokat a testvéreinket láttuk itt, akik szenvedtek, mártíroskodtak, hanem az országunk itt összefolyt piszkát. — Budapest az utolsó évben a nemzet megrontójává lett. Megtagadta eszéréves multját, sárba tiporja koronáját, nemzeti színeit és vörös rongyokba öltözködött. — Mi késszek vagyunk megboosítani, ha ez a megévelydedt város visszatér megint hársjához, szívvel-lélekkel szereti a rög-

göt, melyben ósaink osontjal porladtak, ha szereti a rögöt, melyet véréjtekessz mívelnek fatui testvéreink. — Katonáink fegyvert ragadták kezé nyitva áll testvéri készszerítésre, de büntetni is tud. Remélem erre nem fog sor kerülni.”

As országház előtt Friedrich miniszterelnök szavaira a fővezér így válaszolt:

„Hosszu, nehéz, rögsz utakon jutottunk ide erre a térre, hol éppen egy évvel eselött bisták az ország sorát egy olyan emberre, aki hazánkat a air szélére juttatta, hogy mik voltak indító okai, nem kutatom, de hogy nem ismer a világtörténelem egy második alakot, a i hazájára anyai fájdalommal megaláztatást, oly abszolút anyagi romlást, anyai keserűséget, oly szegysget hozott volna, ahogy kétség nem fér. — A forradalomnak

egy előnye volt csupán, hogy megismertük a destruktív erők működésének egész skáláját láttuk — hogyan tud egy életerős, virágos orszogot a demagógia szétfellestenni és pocsolyába tiporni. Ezt a leckét megtanultuk. — Össz kell fogni minden magyar hazfiot egy szent cél érdekében, melynek két pillére a nemzeti essze és a keresztény morál. A nemzeti hadsereg, mint egy test és egy lélek áll szilárdan, önzetlenül a hazs szolgálatában és győzelemre fogja segíteni a keresztény világnézetet, a tisztességet, becsületet és igazságot uralmát.

A felszabadítás díja.

A cseh szlovák sajtóiroda jelentő: Dr. Benes külügyminiszter indítványozta, hogy a nemzetgyűlés fogadjon el az 1919. szeptember 20. tá egyezményt, amely a felszabadításal kapcsolatos kérdésekhöz való hozzájárulásról szól. Indítványozta továbbá, hogy a cseh szlovák köztársaság elnöke ratifikálja az egyezményt. Es egyezmény szerint a felszabadított területek, nszeretesen a cseh-szlovák állam, továbbá Szerb-Horvát-Szlóvenország, Lengyelország 1500 millió frankot ásetnek aranyban, — amely összeg 1921. január 1-ől kezdve huszonné esztendőre részletekben lesz ásetendő.

Az egyes államokra eső részt a felszabadított területek adóképességének megfelelően állapítják meg. A cseh-szlovák állam azonban nem vállalhat magára 750 millió franknál nagyobb összeget, még akkor sem, ha az adóképesség mértéke nagyobbakat mutatkoznék.

Erdély elrománosítása.

A román kormány mindent elkövet, hogy a dakorománok államát Erdélyt elromanosítsa. A magyarság fűdözése mellett ennek a célnak elérésére Amerikában egy bizottság működik, hogy az amerikába vándorolt románokat visszavándorítsa birja. Egy bukaresti távirat jelent, hogy az elmúlt héten Konstanzaába érkezett az Amerikából visszavándorló erdélyi románok első csapata, mintegy 1200 ember. — Ujabb nagy transportok érkezését várják úgyhogy ebben a hónapban román forrásból eredő hír szerint 450,000 erdélyi román fog Konstanzaan át utazni indolni Erdély felé.

. . . .

Horvátországban

a nők is szavaznak.

Belgrád. A „Pravda” értesít, hogy a kor ány elhatározta a Horvát és Szlavonországban való községi választások elrendelését. A választások decemberben lánneak. Aláírták az ukat, mellyel a horvát választási törvényt megváltoztatták és belktették az általános proporeionális szavazást s a nőkre is kiterjedő választójogot.

x Szembetegek részére rendel dr. Witheim, a köskórház szemszeméti osztályának v. főorvosa szmész és belgyógyász naponként délelőt 7-től 9-ig, délután 1-től fél 4-ig. I. kör Bem-utca 162 sz. alatt saját ház.

HIREK.

Az ember cipőtalpa

magyot cuppán a járdán, felhajtott nadrággal járunk az utcán és óvatossan körülgetjük a pocolyákat a hasznát nézve a szekrény fenekéről előkotorászott kalocsát, amelyen nagy a lyuk és nem védi 700 koronás cipőnköt. Egy nyúlós, síkos és ragadós massa keverék elemeinket, rátapadt a ruhánkra, cipőnkre. Szinte úgy érezzük, hogy a sár, ez a nedves és légy luosok körülveszi az egész földet; s a világ végtelen távolságát, melyek még mindig végtelenen idegennek egymáshoz, egyesülnek a sárban.

És a fekete ragacs ott uszít egy északi város sötét kikötőjében; hollandi parasztlakó cipőjűkben tompognak benne és valahol délen félreessen egy orosz lány harisnyájára, az orosz pusztákban megretked a szekér és áldott tanyákon deszkapadióval hidalják át és a paraszt a tornác lépcsőjén fada

rabhal vakarja le csizmájáról.

Ó — a sár, az ócsyag! Balóle száraznak a bibliai ember, mi modernnek pedig benne látunk minden nyomorúságot. Dzszojevskij alakjai a sár embelei voltak, és Knut Hamsun, a híres norvég éhező, nemrégiben majd halálát lelte benne. Néha úgy érezzük, hogy jó, nyugodt boldogságot ad és szinte vagyunk elhullani benne és ősi temetésben sötét szine alá merülni. De ha tavasszal talákozunk vele és belőle különös illatok áradnak, akkor mintha lássuk és új életre kéljünk.

Novemberben, mikor az uton hirtelen megborozunk, ha lyukas orrszőről nyakunkba oseppe a víz, nem nyújt vigasztalást a sár és mi, a sár fáradt vándorai, csak néha este egyhullunk meg, mikor a pocolyában megpillantjuk a csillagokat.

— Az Urinők Kongregációja vasárnap, 23-án délután 4 órákor a zárdában gyűlést tart.

— Próbanépszámlálás. A csehok próbanépszámlálást tartottak Felsőmagyarországon. Az eredmény nem volt kedvező, mert a tótok és szavastak a testvéreikkel. Elég volt nekik a cseh urakból. De a csehok eddig próbáltak újra és újra, míg végre közel fényes sikerült megállapítani, hogy ők vannak abszolút többségben. Kivertek a falból mindenkit, aki nem föltétlen csehnek vallotta magát, vagy megtiltották, hogy ki merjen mocsanul viskójából; aztán mindenütt hozzacsaptak az ily behódolt tömeghez a saját maguk katonáit és megölték a kivánt eredmény. Ez nekik örendekes ései jog. Szegény csehok, csehül állhat a dolguk, ha csak így tudnak jogot formálni a földlakta vidékekre!

— A szeszitalok kimérese. A belgrádi belügyminiszter legközelebb megjelenő szeszitalmi rendeletéből arról máris ismeretes, hogy a kávéházakban első szeszitalokat szombat este 6 órától hétfő délelőtt 11 óráig nem szabad eladni.

— Letartóztatott főjegyző. Pécsen nagy szenzációt keltett Mészáros László vármegyei főjegyző letartóztatása. Hír szerint a letartóztatott főjegyző súlyos vádakkal van terhelve.

— Városi építkezések. A napokban fejeződtek be a Pálfi lakotanya helyreállítási munkálatai. A csendőrség és a mentő egyesület

Korzó Mozi

Film szenzáció!

A világhírű amerikai Metró filmgyár sorozatából

Lezárt ajkak

5 felvonásban.

Szabadkán Ujdonság Amerikai Journal.

már a jövő hónap folyamán költöznek be a lakotanyába. A mérnöki hivatal vezetőségének utasítására a jövő hét folyamán kezdik meg az Aubermau féle ház renoválását; ott ugyanis az erdőgazdónoki hivatal helyesek el. A Munkás Otthon jövő évi május hó 1-ig a Széchenyi téri iskola földszinti részét foglalja el. A városi tanács ez irányú határozatát fogvaolvasította a mérnöki hivatal akkor, amidőn az átalakítási munkálatokhoz megfellelő mennyiségű anyagot becsáfolt a Munkás Otthon rendelkezésére. A javi áshoz szükséges munkásokat a Munkás Otthon adja.

— November 22 én esti fél 8 tól reggel 5 ig Katalin bál a Loydban.

— Sztrájkba léptek a borbóly segédek. A borbóly segédek a mai napon sztrájkba léptek, nem kénytelenek ugyanis nyomorogni akkor, amidőn amunkaadók felelőtlen jövedelmét végnek zsebre. Két héttel ezelőtt is megtegyék a segédek szeszny követeléseit; azóta már több ízben elterjesztették béremelési feltevéseiket, de a munkaadók legnagyobb része, még csak tárgyalásba sem bocsájtkozott velük. A feltételek a következők: Az 1-2 év óta dolgozó segédek részére heti 100 korona, 2-4-ig 120 korona és 4 éven felül 140 korona. Azon esetben, ha az illetők ellátásban részesülnek, 40-60-70 korona heti bért igényelhetnek, azonkívül 20 százalékos követelnek még azon vendégek által befizetett összegből, akik boraválót nem adtak. — Így azután nem volt más hátra, mint hogy a kávéházakban, vendéglőkben, a Munkás Otthonban és más forgalmasabb helyeken üzemlő mőhelyeket létesítették a sztrájkoló segédek, akik kérik a nagyközönség pártfogását...

Látta Fedák Sárít a Royal moziban?

— Fedák Sári Szabadkán. Az ihletett művészet látogat el Szabadkára pénteken. Fedák Sári lép fel a Royal moziban a szezon fenomenális filmatrakciójában, a "Nőstényfarkas" képrázatos főszerepében. Az ujdonság felejthetetlen emléke lesz a szabadkai közönségnek. A darab péntektől hétfőig

lees műsoron a jegyek előre váltathatók.

— Kifosztott orvosszigorló. Tegnap este ismeretlen egyenruhás utonállók támadták meg a Teréz-téren Mamuzsics Antal orvosai gorkót, aki gyanútlanul ballagott hazafelé. A két gyanus existenciája udvariasan körögezte meg az öles terméit félúton a pénzt vagy életet kért tőle. Mamuzsics této vásás nélkül a pénzsadományozásra szánta magát és hidegvérrel nyujtotta át 4 koronát tartalmazó pénztárcáját, melyet az utonállók átvettek és nyomtalanul eltűntek.

— Felhívás. A tanítás az iparos és kereskedő tanonc iskolában folyó hó 28 án, vasárnap d. e. 8 órákor kezdődik, miből folyólag felhívunk a helybeli iparos és kereskedők, hogy tanoncaikat a jelzett időre beküdjék és pedig a tanoncaikat a Damjanics utcai polgári fiúiskola épületébe, a leánytanoncaikat pedig a polgári leányiskola épületébe, ahol az osztályok szerinti esőosztás fog megejteni. Az igazgatóság.

A nőstényfarkasról fog beszélni minden mozilátogató, ha siet megnézni Fedák Sári remek új filmjét a Royal moziban.

— Magyar előadás a színházban. A szabadkai Művész Kör mint már jeleztük, 22 én este 7 órai kezdettel és 28 án délután fél 4 órai kezdettel műkedvelői előadást tart a városi színházban. Es alkalommal színe kerül a Próbabárásság című énekes vígjáték, melynek szereplői Simonyi Böske, Budinossovich Zs. amondné, D. utca Mariska, U. J. Kálmáné, Kovács Mica, P. étsch Ferencné, Kalmár Böske, Török Katica. Szalay József, Kádák Károly, Konez Dániel, Bajdos Lajos, Teleky József, Vutovics Bódog és Lengvári L. József. Az énekespróbák már egész héten a színházban folynak, és az előjelekből ítélve ez megint a legsikerültebb előadásai közé fog tartozni a szorgalmas műkedvelő gárdának. A színház az előadás napján főtve lesz. Jegyek kaphatók Bunea Virgil cukrászdájában és a kör helyiségében, P. étsch Ferenc fényképés házában.

x Értésítés. Van szerencsém a n. é. község b. időmására hozni, hogyvalódi AMERIKAI fogaim megérkeztek. Készíték minden, a modern fogászatra vágó műveletet. Fogműtőren egész nap nyitva. Kiváló tiszteltet Schaffer Géza Kossuth u. Protesch palota I. em. Kérem a címre figyelni.

— Színházi életet újított fel Szabadkán a Royal-kabará műsora. A finomult, fehér kabáradalok, tréfák mellett helyet foglalnak a színmű irodalom értékes apróságai egyfelvonásos operettek, vígjátékok, bohósatok, dramelettek ballettek, melyeket a Royal új színész gárdája mutat be gondos, öleles előadásban. A szombati új műsor erről fog bizonyosságot tenni a színházi közönségnek élvezetes, érdekes szórakozást nyújtani.

x Dr. Vécsei Jenő orvos rendelője remek beteg részére Lakása: VI. kör, Mária Terézia tér 12., Vojnich Piroksa-féle ház. Rendel: d. e. 7-9-ig; d. u. 2-6-ig; fél 4-ig és 5-7-ig.

Színház — Kabaré.

Royal-kabará szombattól fényes új műsort mutat be. — Színe kerül:

Bi-Ba-Bo

Komédia. Irta: Gábor Audez. Személyek: Az asszony, A férj, Az udvarló. Az orvos.

Jól étkeztem

Irta: Magyar Zoltán. Zenés énekes blüette. (Történet egy szabadkai étteremben.) Személyek: A pincér — Tóth Károly. Vendég — Magyar Zoltán.

A jósnő.

Irta: Georges Courteline. Személyek: A jósnő — Magyar Zoltán. A férj — Tóth Károly.

Fellépnek magán számokban:

SIMONYI PALIKA — szerens dalok. G. KENDE MÁRIA — kuplók. MÁGYAR ZOLTÁN — aktuális kuplók. MATIEVIC ROBERT — szerb előadó, MADÁR BÉLA — műdalok. SZENTIRMAI BÉLA — tánc.

Előadás kezdete este fél 8 órákor.

— Felhívás. A nem szervezett fodrász-segédek azonnal felvételtnek. Jelentkezhetnek Markovics Márk fodrász tisztában Radica-u.

x Román fogműtőre (Kossuth utca 22., Dévidéki Bank palotájában) egész nap nyitva. Foghasasok érszételentésével eszközöket tartó fogtömések (plombák), műfogak szájpedálás nélkül, aranykoronák és hidak.

Fedák Sári ragyogó művésze a Nőstényfarkas.

x Dr. Marvon Jenő sebészműtő fogorvos (plombázás, foghasas érszételentésével és műfogak) rendel Batthyány-utca 6. Hűdny-plac. Apolló-mozi állt.

x Dr. Bányai fogorvos újból rendel Kossuth utca, Protesch-ház, II. emelet.

— Dr. Pavković Milutin (fiziológus orvos rendel d. e. 8-10, d. u. 2-3 ig Batthyány utca 6. a. Csajtás féle ház

Szenzációs attrakció

Fedák Sári

fellépte legújabb nagyszerű filmje

A Nőstény farkas

Drámai színjáték 3 felvonásban.

Péntektől — hétfőig

Royal Moziban

MOZI

A LIFKA-MOZI műsorából:

Mia May és Henny Porten a Lifkában. Két üdöklő szépségű híresség legkiválóbb színjátékát mutatja be pénteki vespéren a Lifka mozi. — A haj és szépség megelevenedése a színjáték egyik legyőzőbb, mint a másik. A közönség körében érthető és érdeklődés, ha egy műsor keretében két ilyen hírességet láthat. Helyárak 4, 3, 2 és 1 korona.

Royal-Mozi műsorából:

Fedák Sári szenzációs filmjét a színen legújabb attrakcióját a **Nőstényfarkas** nagyszépi drámai színjátékot mutatja be, pénteki hétfőig a Royal-Mozi. Fedák Sári fellépése Szabadkán mielőtt kor művészi esemény volt és zeufolt házak elragadtatása volt befejezése a közönség élvezetének. A Royal-Mozi igazgatósága akadály: nem ismerse, költőket nem kímélve szeresze meg Szabadka közönségének azt az örömet, hogy Fedák Sári remek alakításában gyönyörködhetek. Előadások kezdete d. u. 4 és fél 6 kor.

Pr. I (A 140. z.)

1919

A rögtönbíráskodás kihirdetése.

Az Igazságügyminiszteriumnak 1919 évi november hó 12 én kelt 22768 sz. rendelete értelmében kihirdetett, hogy az Összminiszteri tanácsnak 1919. évi november hó 9 én 20740 sz. az Összminiszteri Tanács 1919 évi okt. hó 21-én kelt 11295 sz. elhatározása alapján hozott határozatával Banát, Bácska és Baranya területére ideiglenesen rögtönbíráskodás rendelkezéseit a rablógyilkosság, rablás, gyújtogatás, vizáradás-okozás és az előre megfontolt szándékból elkövetett emberölések büntetése (a gyilkosság és emberölés esetei: 1878. évi V. t. c. 278, 279, 280 és 281. §-ai.)

A rögtönbíráskodás a magyar igazságügyminiszterium 1915 évi június hó 17 én kelt 2889550 1915 számú rendelkezésének 25-45 §-ai: k rendelkezési szerint fog eljárni.

Mindenki a fent részletezett büntetőeljárások elkövetésétől óvatik ezzel, hogy különben belálat fog bűnhődni.

Suboticeán, 1919. nov. hó 18-án.

Dr. L. M. Milič

kir. törvénysz. elnök helyettes.

A Szabadkai Munkás Testvér Egyesület fajdalomtelten jelenti, hogy felejthetetlen klubtársuk és barátjuk

Kalmár István

folyó hó 19 én éjjel 11 órakor hosszabb szenvedés után, élete végén tavaszán 19 éves korában elhunyt. Az elhunytban az egyesület egyik fáradhatatlan, szorgalmas, munkás tagját veszítette el.

Temetése folyó hó 21 én d. u. 2 órakor az Ódor utcai gyászházából történik.

Szabadkán, 1919. nov. 20.

Munkás szelleme örökké előttük lebeg.

Szerkesztői üzenetek.

— **L. A igazgató Öbece:** Beküldött cikkét részint, terjedelme miatt mert azt az ügyei úgy prominens a nyilvánosság előtt letárgyaltak — nem kerülhetjük.

Teljes temetkezési vállalat

két gyászkozzival hatszáz mázsa préselt széná sürögősen olcsón eladó.

Hinger József
Veprőd.

Babot

Borsot, Lencsét, Diót, Heremagot, Lucernamagot, Muharmagot, Sükkönyt és minden egyéb gazdasági és kerti veteménymagot: vakat vásárolj!

KLEIN GÉZA

nagykereskedő Szabadkán.

Alapított 1891.

Telefon 55. Telefon 55

ELŐNYÖS NAGYBANI ÁRAKON

KAPHATÓ

Magcsávazó-szer

Vasgálicz

Kénsav

Salétromsav

Kékítő I-a fél kg-os üvegekben

Marószóda, lukováci

Keményítő darabos 70 kg-os

Karbid 60 kg-os hordókban

Burgonyakeményítő

Ilizli I-a 75 kg-os zsákokban

Sidol

Vaspor kupolák

Kékítő tucatonként

Szóda bikarbóna

Szalmiák, darabos

Schellack (orang)

Bilistyei ólomzárólt

80% Vegyiliszta ecetsav

ballonokban

Kénlap I-a olasz kénből.

Szegedi paprika

Gyeriá

Tea I-a ceyloni

Fahéj

Pipere szappan I-a minőség

Puder gyógyszerészek részére

TRAFIKANT-nál

Ózifás-utca 308. Telefon 4-65 sz

Ébresztőórák

valódi Sváici szerkezettel legolcsóbban kapható

Adám Imre

órás és ékszerész

Rudics-u 2. Telef. 649.

Vojnits Antal

párisi nőszabónál készülnék:

Nőköppenyek, kosztümök és princesznák a legelőgansabb kivitelben párisi divat szerint.

Cím: Damjanics-u. 63.

képezdével szemben.

A PROHIRDETÉSEK.

Eladó ház a Jókai utcában szép konyha, 3 hálószoba és 1 egyszobás lakással, 3 konyhával, pincével mosókonyhával és fűtőkamrával, jó tetőzettel, Cím a kiadóban, Eladó egy ház a Tompa utcában is.

TIZ LANC kaszáló Majsa-uton eladó Cím a kiadóban,

Eladó 2 lépcsős földszintes uton a közvezetési 1000 méterre. Tűndakozódní lehet Vujkovic B. Alajosnál III. kör T816 sz. 486 sz. alatt. 2814-4.

TÉLI ALMA kapható, Süttét István Pálton. Érdeklődni lehet Kinecz utca 2831-2.

Téli alma

kapható

IV., Rákóczy-u 24.

kih. legényegylet et szemben.

Viszonteladónak árkedvezmény.

Hentesüzlet megnyitás!

Tisztelettel értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Rudics-u. 13. szám alatt (Csajkás ház)

hentesüzletet nyitottam.

Kérem a közönség szíves pártfogását.

Tisztelettel

Palotás István.

Fuvarozást vállalt helyben és vidékre

Zeller

Halasi ut.

Eladó

igen jó és száraz

házi szappan

nagyban és kicsinyben

Cím a a kiadóban.

Figyelem!

Felkérem a nagyérdemű közönséget, hogy

mielőtt szőrmezűkségletét

beszereznék

vagy alakításait elkészíttetné, saját érdekében

forduljon bizalommal hozzám,

ahol díjtalanul minden időben szakértői és lelkiismeretes felvilágosítást kaphat. Egyben ajánlom rektáris megtekintését, hol fehér, fekete, szürke és barna ruhák, valamint perzsa, füst, szkunksz és mandennemű szőrme nagy választékban jutányos áron beszerezhetők. Tisztelettel 20% ángedmény.

Goldstein Antal szücsmester

Rötvös-utca 60.

(Husplac)

OHO Shampoo

A legjobb tej- és hajmosószer. Pehelykönnyű haj. Tiszta fej. Kapható minden jobb piperetüzletben. Ára 2 korona.

Eladók:

Két új modern masszív politurozott hálószoba, nyárfából mosdók tükörrel.

Vessünk újbert borsóllót tőrökly pálinkát és szőlőtörökly. Áránlatot kérünk. Közvetítő iroda Bácsfeketehegy. Telefon 9 sz,

Férfi és női gyapjúkelmék, selymek, bélésárúk,

dús választékban nagybeni és kicsinybeni eladás a legelőnyösebb árakban.

Strassernál

IV., Damjanich-u. 62 sz. tanítómű képesede átellenében Cukráz fizetés mellett.